

Πρεβεζάνικα Χρονικά

Αρ. 22 (1989)

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 22 (Απρίλιος-Μάιος-Ιούνιος 1989)

Θ. Κολοκοτρώνης

Κωστής Παλαμάς

doi: [10.12681/prch.41502](https://doi.org/10.12681/prch.41502)

Copyright © 2025, Κωστής Παλαμάς

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παλαμάς Κ. (2025). Θ. Κολοκοτρώνης. *Πρεβεζάνικα Χρονικά*, (22), 51–52. <https://doi.org/10.12681/prch.41502>

Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ

ΟΤΑΝ Ο ΜΕΓΑΣ ΑΓΩΝ ΕΞΕΡ-
ράγη, ὁ Κολοκοτρώνης, μεμνημένος
ἤδη ὑπὸ τῶν Φιλικῶν, ἔσπευσε νὰ
ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Μάνην, ἀφοῦ
πραγματομένως εἶδεν εἰς τὴν Κέρ-
κυραν τὸν Καποδίστριαν. Εἶχεν ἤδη
ὑπερβῆ τὴν μέσσην ἡλικίαν τοῦ βίου.
Ἡ ἐμφάνισίς του εἰς τὸν τόπον
ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὡς κλέφτης
εἶχε καταμετρήσει σπιθαμὴν πρὸς
σπιθαμὴν καὶ ἐγίνωσκεν, ὡς ἄλλος
οὐδεὶς, ἐπενήργησεν ὡς θούριον σάλ-
πισμα. Τὸ μέγα τοῦ παραστήματος
αὐτοῦ, τὸ στεντόρειον τῆς φωνῆς, τὸ
καινότροπον τῆς περιβολῆς, τὸ ἀξι-
ωμα αὐτοῦ ἐν τῷ στρατῷ μεγάλου
πολιτισμένου Κράτους, ἡ φήμη τοῦ
παρελθόντος του, τὸ γόητρον τοῦ
ὀνόματός το, ψαλλομένου ὑπὸ τῶν
τραγουδιῶν τοῦ λαοῦ, τῆς διανοίας
του τὸ φωτεινόν, καὶ τὸ μελιχρὸν
τῆς γλώσσης του, ἐπέβαλαν, κατέ-
κτησαν, παραμέρισαν καὶ ἐθόλω-
σαν γύρω του πᾶσαν ἐπιρροήν,
πᾶσαν ὑπεροχὴν. Εἰς τὰς ἀρχὰς με-
τὸν Πετρόμπετην, ἔπειτα δὲ μόνος
αὐτὸς ὑπέρτατος κύριος τῶν πε-
λοποννησιακῶν δυνάμεων, ἐξεστρά-
τευσε κατὰ τῶν Τούρκων. Κατέλαβε
τὰς Καλάμας, ἐπῆλθε κατὰ τῆς
Ἀρκαδίας, ἀπέκλεισε τοὺς Τούρ-
κους εἰς Καρύταιναν, τοὺς ἐνίκησεν
εἰς τὸ Φανάρι, τοὺς συνέτριψεν εἰς
τὸ Βαλτέτσι τὸ περιώνυμον. Ἐναλ-
λάξ ἀκολουθούμενος καὶ ἐγκαταλει-
πόμενος ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του, πα-
λαίων κατὰ μυρίων στερήσεων, καὶ
κατὰ ποικίλων προσκομμάτων, ὑπο-
βλεπόμενος καὶ ἀποκηρυττόμενος
ὑπ' αὐτῶν τῶν κυβερκόντων, ἔβαι-
νεν ἐν τούτοις ἀκατάβλητος ἐπὶ τὰ
πρόσω. Κυρίους συναρρωγούς εἰς τὸ

ἔργον του εἶχεν ἑξαδέλφους, υἱοὺς
καὶ ἀνεψιούς. Κατέλαβε πλείστας
σπουδαίας στρατηγικὰς θέσεις, διε-
ξήγαγε τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπό-
λεως, ἐνῶ δ' ἐπολιόρκει τὰς Πά-
τρας, ἀνέκοψε τὸν δρόμον του ἡ εἰς-
βολὴ τοῦ Δράμαλη εἰς τὴν Πελο-
πόννησον. Ἀλλὰ τότε ὁ Κολοκο-
τρώνης παρέσχε τὸ ἐναργέστατον
τεκμήριον τῆς στρατηγικῆς περι-
νοίας του. Ἀποκλείσας τὸν στρα-
τὸν τοῦ Δράμαλη εἰς τὴν Ἀργολικὴν
πεδιάδα, τὸν κατέστρεψεν εἰς τὰ
Δερβενάκια, κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1822.

ΕΠΡΕΠΕ νὰ εἰσελάσῃ μετὰ τὸν
Δράμαλην ὁ φοβερὸς Ἰβραῖμ εἰς
τὴν Πελοπόννησον, διὰ νὰ προσ-
τρέξῃ πάλιν ἡ πατρίς εἰς τὴν πολε-
μικὴν σοφίαν τοῦ στρατηλάτου κλέ-
φτου. Καὶ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν
ἐφήρμοσεν ὁ Κολοκοτρώνης μετὰ
μεγαλοφυοῦς ἐπιμονῆς τὴν μέθοδον
τοῦ κλεφτοπολέμου ἐναντίον τοῦ
ἀκαταμαχήτου καὶ λαμπρῶς ὀργα-
νωμένου Αἰγυπτίου. Ἐστερεῖτο καὶ
στρατιωτῶν ἐπαρκῶν, καὶ πολιορ-
κητικῶν μέσων καὶ τροφῶν καὶ
πολεμοφοδίων· ὁ Ἰβραῖμ μετεχει-
ρίζετο ἐνταυτῷ τὴν βίαν καὶ τὸν
δόλον προσήλκυε διὰ τοῦ τρόπου
καὶ τῶν ὑποσχέσεων ἡ Πελοπόν-
νησος κατεκαίετο καὶ ἡρημοῦτο·
πολλοὶ ὑπετάσσοντο εἰς τὸν κατα-
κτητὴν· ὁ μόνος ὅστις τότε κατάρ-
θωσε νὰ συγκρατήσῃ ψυχορραγοῦ-
σαν τὴν ἐπανάστασιν, νὰ τὴν ἐνι-
σχύσῃ, καὶ νὰ παραστήσῃ τὴν Ἑλ-
λάδα πάνοπλον ἔτι καθ' ἣν ἐποχὴν
ἡ Εὐρώπη ἀπεφάσισε νὰ παρέμβῃ,
ἀνακόπτουσα τὴν πορείαν τοῦ αἰ-
γυπτιακοῦ στρατοῦ, ἦτον ὁ Κολο-

κοτρώνης. Σφριετὰ διὰ τῶν ὀδόντων ἐκράτει τὸν πόλεμον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξηρτᾶτο ἡ ἔθνικὴ ζωὴ. Διεχύνετο παντοῦ ὡς ἡ ψυχὴ τῆς πατρίδος. Προσέβαλλε τὰ αἰγυπτιακὰ ἀποσπάσματα, ἔκαιε ζωοτροφίας, ἀπησχόλει καὶ παρηνώχλει παντοιοτρόπως τὸν ἐχθρόν, ἀκατάβλητος. Ἐνεφανίζετο τιμωρὸς ἀμελιετὸς τῶν προδοτῶν, ἠνάγκαζε καὶ διὰ τῆς βίας νὰ προστρέξωσιν εἰς τὰ ὄπλα τοῦς ἀποτεθαρρυμένους καὶ τοῦς φοβι-

Θ. Κολοκοτρώνης

σμένους ἀγρότας, οἵτινες ἐδείκνυον διαθέσεις ὑποταγῆς.

Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ὡς ἦτον ἥρωας τῶν πολέμων καὶ τῶν κινδύνων, ἦτον ἀνὴρ τῶν σοφῶν γνωμικῶν, τῶν ἐτοιμῶν ἀπαντήσεων, τῶν εἰκόνων καὶ τῶν συμβόλων. Κόκκινον χρῶμα εἶχεν ἡ φουστάνελα τοῦ ἀρχαϊκῆν περικεφαλαίαν εἶχεν ἐκλέξει ὡς κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του. Γράφων πρὸς τοῦς φίλους του ἐσημεῖωνε μὲ μικρὸν θ τὸ ἀρχτικὸν γράμμα τοῦ κυρίου ὀνό-

ματός του· ὅταν ἦταν ὠργισμένος τὸ ἔγραφε μὲ κεφαλαῖον. Μεταβὰς πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ διδασκάλου Καλύβα, ἐκάθησε — διηγεῖται ὁ Τερτσέτης — καὶ ἠχροάζετο τὴν παράδοσιν : «Τί εἶναι τοῦτο, λέγει μὲ μιᾶς, ποὺ διδάσκεις τὰ παιδιὰ τώρα;» Καὶ ἐχύθη μὲ γελοῦμενον πρόσωπο νὰ σχίσῃ ἓνα Βόλφιον ἰνφόλιο, μεγάλο βιβλίον, διὰ νὰ δείξῃ πῶς φτειάνουν τὰ φυσέκια. Ὁ διδάσκαλος διὰ νὰ σώσῃ τὸν γερμανὸν φιλόσοφον ἔπεσε μὲ τὰ στήθη του εἰς τὸν ἰφόλιο. Τὰ παιδιὰ ἐγελοῦσαν καὶ ἐκεῖνα, ὡς εἶδαν πιασμένους καθηγητὴν καὶ γέρον Κολοκοτρώνην, — ὁ ἓνας νὰ φυλάξῃ τὸ βιβλίον του, ὁ ἄλλος νὰ τὸ κάμῃ φυσέκια».

Ὁ Κολοκοτρώνης ἀνεγίνωσκε τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν καὶ ἐγίνωσκε τὴν Γαλλικὴν Ἐπανάστασιν· ἐθαύμαζε τὸν Μέγαν Ναπολέοντα, ὠμνυεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου, καὶ συχνὰ ἀπηύθυνε δεήσεις πρὸς τὴν Παναγίαν· ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, ὡς νὰ τὸν φαντάζεται ἀείποτε αἰρόμενον ὑπεράνω τῆς γῆς, τὸν ζωγραφίζει πάντα **καβἀλλάρην** εἰς τὰ τραγούδια του :

Ποτὲ δὲν καταδέχεται στὴ γῆ νὰ περπατήσῃ.
Καβἀλλα πάει στὴν Ἐσκλησιά,
καβἀλλα προσκυνᾷ...

E.E.S.N. 2/1971